

Nils Ringstedt

Inrättande av Svenska arkeologiska samfundets minnesfond

Bakgrund

Liber förlag och Kommittén för Stockholmsforskning avtalade 1982 om royalty för publikationen "Helgeandsholmen. 1000 år i Stockholms ström", att avsättas till den forskningsfond, som Riksantikvarieämbetet och Stockholms stadsmuseum anvisade. Royaltyn utbetalades till en fond – *Stockholmsstipendiet* - förvaltd av Samfundet. Medel fördelades av Samfundets styrelse som stipendier för forskning rörande Stockholms äldre bebyggelsehistoria med särskild betoning på medeltida förhållanden. Fyra personer har tilldelats stipendiet, Anders Broberg 1985, Anders Ödman 1986, Maria Vretemark 1987 och Ingrid Ekenman 1988. Sammanlagt har delats ut 45 000 kronor.

Folke Hallbergs fond tillkom 1991. Startkapitalet var 15 000 kronor. Bakgrunden till fonden var en insamling till minne av Folke Hallberg med syfte att arkeologer som "i sin yrkesverksamhet kommit i kontakt med forskningsmaterial eller vetenskapliga problem som kräver vidare bearbetning, skulle få möjlighet till bidrag för att utföra sådana bearbetningar – både för sin förkovran och till fromma för vetenskapen". Samfundet skulle svara för fondförvaltningen. Någon utdelning har inte skett. Beslut fattades av Samfundets styrelse 1992 att istället bilda en arkeologisk minnesfond, där stadgarna skulle "följa andemeningen i Folke Hallbergs fond". I minnesfonden kunde ett antal fonder samlas för att få större effekt. Frågan aktualiserades även på årsmötet 5 maj 1994. Förslag fördes då fram att Hallbergs fond och övriga minnesfonder, som kunde vara eller bli aktuella, fördes samman till en Svenska arkeologiska samfundets minnesfond. Styrelsen fick i uppdrag att genomföra detta. Beslutet följdes inte upp.

När Dendrokronologiska sällskapet upplöstes och 1986 ingick i Svenska arkeologiska samfundet överfördes sällskapets tillgångar till Samfundet. De medel som Samfundet förvaltar återfinns i den *Dendrokronologiska fonden*. Inga medel har utdelats från fonden.

Flygarkeologen Jan Norrman tilldelades 1994 medel för flygfotografering i Lettland. Samfundet beslöt på Norrmans begäran att förvalta dessa medel, vilket fortfarande är fallet.

Svenska arkeologiska samfundets minnesfond

Styrelsen har beslutat inrätta en minnesfond utgående från kvarstående medel för Stockholmsstipendiet, Folke Hallbergs fond, Dendrokronologiska fonden och framlidne Jan Norrmans medel för flygfotografering. Stadgar har utarbetats (bilaga 1).

Avsikten är att medlen skall användas på det sätt som föreslogs när Folke Hallbergs fond upprättades, d.v.s att arkeologer som i sin yrkesverksamhet kommit i kontakt med forskningsmaterial eller vetenskapliga problem som kräver vidare bearbetning, får möjlighet till bidrag för att utföra sådana bearbetningar – både för sin förkovran och till fromma för vetenskapen.

Samfundet avser inte komma med närmare preciseringar. Ansökningarna kommer i sedvanlig ordning att handläggas av Samfundets stipendiesekreterare och diskuteras i Samfundets styrelse, som fattar beslut efter värdering av de ansökningar som sänts in. Stipendier utdelas från och med 2004.

Förslag:

De medel som återstår av de nämnda fonderna – ca 40 000 kronor - föreslås ingå i Svenska Arkeologiska Samfundets Minnesfond. Därutöver föreslås att ytterligare medel avsätts så att fonden uppgår till 100 000 kronor att placeras med bra förräntning. Av avkastningen föreslås 85 % utgå som stipendium och 15 % läggas till fondkapitalet.

Bilaga 1

Svenska arkeologiska samfundets minnesfond

Stadgar antagna av Svenska Arkeologiska Samfundets styrelse 03-03-24

§1. Svenska arkeologiska samfundets minnesfond är avsedd för förkovran av yrkesverksamma arkeologer till minne av Folke Hallberg och Jan Norrman. Fonden är uppbyggd av medel från tidigare Folke Hallbergs fond, medel som förvaltats av Samfundet för Jan Norrman samt medel från Dendrokronologiska fonden och Stockholmsstipendiet.

§2. Avkastningen av kapitalet skall utdelas som stipendier till yrkesverksamma svenska arkeologer, som i sin verksamhet kommit i kontakt med forskningsmaterial eller vetenskapliga problem som kräver vidare bearbetning. Stipendierna är avsedda för sökandens förkovran och till fromma för vetenskapen. Minst ett stipendium per år skall delas ut.

§3. Svenska Arkeologiska Samfundets styrelse, som förvaltar stipendiefonden, skall eftersträva att uppnå en sådan förräntning och tillväxt av kapitalet att i första hand endast avkastningen tas i anspråk för att främja fondens ändamål.

§4. Till stipendier utdelas ett belopp, som inte bör överstiga 85 procent av fondens årliga avkastning. Överskjutande avkastning läggs till kapitalet i tillväxtfrämjande syfte. Undantagsvis kan även överskjutande avkastning utdelas, om särskilda skäl härför föreligger.

§5. Stipendierna utdelas av Svenska Arkeologiska Samfundets styrelse efter ansökan. Tiden för ansökan utgår i god tid före årsmötet. Beslut om stipendiernas utdelande meddelas vid Samfundets årsmöte.

§6. Behörig att söka stipendium är den som arbetar inom Samfundets intresseområde.

§7. Ansökan skall innehålla syfte med bidraget, planerad uppläggning av studien samt uppgift om den sökandes ålder och forskningsinriktning.

§8. Bidraget skall användas senast 6 månader efter dess utdelande.

§9. Året efter det stipendiet utdelats skall stipendiat på Samfundets årsmöte redogöra för hur medlen använts.

